

II.3 Анализ на резултатите по защитени зони

Име на защитената зона: Раяновци

Код по Натура: BG0002001

Описание на района на проучване

Защитената зона обхваща влажните ливади разположени в понижението на терена между гр. Драгоман и с. Цръклевици, включително Драгоманското блато, рида Чепън, а на юг - карстовите хълмове от Драгоман до землищата на селата Безден, Богьовци и Понор. Източната граница на мястото преминава по пътя София - Годеч от с. Белидие хан до местността Въртопите. Влажните ливади са обрасли с мезофилна тревна растителност с преобладаване на острица */Carex spp./*, ливадна ливадина */Poa pratensis/*, броеничеста ливадина */Poa sylvicola/*, лепка */Alopecurum pratensis/*, пасищен райграс */Lolium perenne/* и др. (Бондев 1991). През по-голямата част от ливадите преминават отводнителни канали, покрай които има отделни групи върби */Salix spp./* и пояси от тополи */Populus spp./*, както и ивици от блатна растителност - тръстика */Phragmites australis/*, папур */Typha spp./* и др. По дигите на каналите се развива обикновена коприва */Urtica dioica/*, представляваща първото убежище на ливадния дърдавец в началото на гнездовия период, който започва рано през пролетта. В Драгоманското блато се развива типична блатна растителност, като на места целогодишно се запазват водни огледала. След спиране на отводнителните мероприятия през 50-те години на XX в. блатото постепенно е започнало да се възстановява и към 2005 г. обхваща площ от около 400 ha. Ридът Чепън е обрасъл със сухолюбива калцифилна тревна и храстова растителност със значителен брой редки и ендемични видове. На места се срещат култури от черен бор */Pinus nigra/* и разредени широколистни гори.

В обхвата на проучването на гнездовата орнитофауна, през юни 2012г. са обследвани 14 УТМ квадрата (1x1 km), които влизат в състава на 2 УТМ квадрата (10x10 km), но са посетени и други квадрати при картирането на ливадния дърдавец. Освен дневни проучвания са проведени и нощни проучвания за картиране на разпространението и числеността на ливадния дърдавец. Направени са общо 534 броя орнитологични наблюдения.

Резултати от проучването на орнитофауната

В хода на проучването през 2012 г. са установени общо 562 индивида от 50 вида, представители на орнитофауната. Установени са 6 вида обект на опазване в защитената зона, от общо 12 вида (Таблица 5). Препоръчва се данните от стандартния формуляр за зоната да бъдат допълнени с информацията за големия воден бик, който е установен с численост от 2 гнездящи двойки през 2012 г., но числеността му е значително по-висока с оглед броя на размножаващите се двойки в Драгоманското блато.

Бележки върху състоянието на местообитанията

С оглед констатираните заплахи, цялостното състояние на местообитанията на видовете предмет на опазване в зоната не може да бъде определено като добро. Голяма част от местообитанията за подложени на унищожаване в резултат на култивация.

Таблица 5. Установени видове обект на опазване в защитената зона през 2012 г. и данни за видовете предмет на опазване към 2007 г.

Вид	Численост на гнездовата популация (дв.) Оценка 2007	Данни от пробни площадки – проучване 2012 (дв)	Бележки
Белоока потапница <i>Aythya nyroca</i>	5-10		Местообитанията на вида не са проучвани
Орел змияр <i>Circaetus gallicus</i>	3		Неотчетен по време на проучването, но продължава да гнезди в района
Белоопашат мишелов <i>Buteo rufinus</i>	4	1	Една от двойките е регистрирана по време на проучванията, но не може да се счита, че числеността на вида е намаляла
Пъдпъдък <i>Coturnix coturnix</i>	500	2	На база установените през 2012 птици и подходящите местообитания, може да се оцени, че числеността на вида е стабилна
Ливаден дърдавец <i>Crex crex</i>	48	37	Видът е в добро състояние в защитената зона
Турилик <i>Burhinus oedicnemus</i>	10		Не е отчетен в пробните площадки по време на проучванията
Синявица <i>Coracias garrulus</i>	-	2	Установен като гнездящ – 2 дв, но не посочен в стандартния формуляр. Да се допълни във формуляра
Късопръста чучулига <i>Calandrella brachydactyla</i>	120-160		Не е отчетена в пробните площадки по време на проучванията
Горска чучулига <i>Lullula arborea</i>	100		Не е отчетена в пробните площадки по време на проучванията
Полска бъбрица <i>Anthus campestris</i>	70-100		Не е отчетена в пробните площадки по време на проучванията
Ястребогушо коприварче <i>Sylvia nisoria</i>	40-70	5	Оценката на числеността спрямо данните от пробните площадки е между 30 и 63 дв, което се слабо намаление спрямо 2007 г.
Червеногърба сврачка <i>Lanius collurio</i>	1000	37	Оценката на числеността на база на данните от пробните площадки е 820 - 1600 дв, което показва стабилност на популацията спрямо 2007 г.
Черночела сврачка <i>Lanius minor</i>	-	4	Установен като гнездящ, но не посочен в стандартния формуляр; по експертна оценка вероятно в защитената зона гнездят около 70 дв. Да се допълни във формуляра
Градинска овесарка <i>Emberiza hortulana</i>	550-560	26	Оценката на числеността в защитената зона на база на данните от пробните площадки е 104-196 дв, което е намаление спрямо 2007 г.

Установени заплахи

Констатираните основни заплахи за видовете предмет на опазване в зоната и техните местообитания са разораване на ливадите и превръщането им в обработваеми площи, като при теренното проучване са констатирани и новоразорани площи.

Проведена е кратка среща с кметския наместник на с. Раяновци. Според него има липса на информация за възможностите които предоставят агро-екологичните мерки и възможностите за компенсации и начина на кандидатстване за Натура 2000 зоните и ВПС.

Снимков материал

Снимка 1. Разорана ливада (понастоящем житна нива) в ЗЗ „Раяновци“

Снимка 2. Ливади в ЗЗ „Раяновци“, които са в добро състояние.